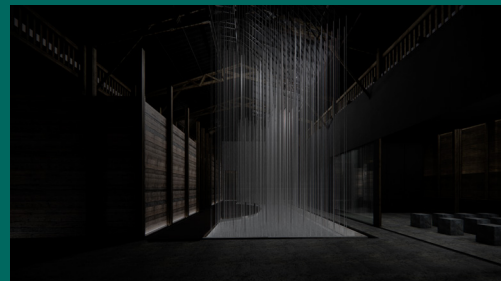
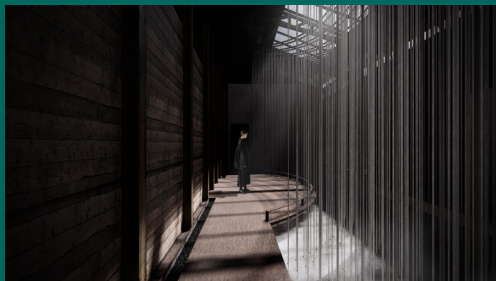

PRKUnews

ฉบับที่ 18 : 22 สิงหาคม 2567
Story : Komsan Visetdhorn

นิสิต มก. ควารางวัลที่ 2 และชมเชย ระดับภูมิภาค (ภาคกลาง) รางวัลวิทยานิพนธ์ดีเด่นแห่งปี สาขาสถาปัตยกรรมหลัก เรื่อง โรงเกลือแหลมทอง

PRKU News ขอแสดงความยินดีกับนางสาวทิวพร ทองก้อน นิสิตคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ได้รับรางวัลที่ 2 และรางวัลชมเชย ระดับภูมิภาค (ภาคกลาง) รางวัลวิทยานิพนธ์ดีเด่นแห่งปี สาขาสถาปัตยกรรมหลัก (Architecture) TOYarch ประจำปี 2024 จากผลงานวิทยานิพนธ์เรื่อง โรงเกลือแหลมทอง: พื้นที่แห่งปรากฏการณ์ Salt Factory: Space of Phenomena

โครงการโรงเกลือแหลมทอง พื้นที่แห่งปรากฏการณ์ เป็นวิทยานิพนธ์ที่มีจุดเริ่มต้นความสนใจจากความต้องการเปลี่ยนพื้นที่การใช้งานอาคารที่ร้างให้กลับมาใช้งานได้อีกครั้ง โดยยังคงคุณค่าของอาคารเดิมไว้ อีกทั้งยังสนใจประเด็นการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของวัสดุที่เกิดจากสภาพแวดล้อมของอาคาร วิทยานิพนธ์นี้จึงมีการศึกษาการเกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ ของเกลือที่กระทำต่อวัสดุทางสถาปัตยกรรม เพื่อออกแบบพื้นที่ที่สามารถแสดงปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงของสถาปัตยกรรมไปตามกาลเวลา โดยยังคงคุณค่าและเรื่องราวของอาคารเดิมไว้ และออกแบบพื้นที่การใช้งานใหม่ให้สัมพันธ์กับเรื่องราวอาคารเดิม พื้นที่ถูกออกแบบเพื่อแสดงถึงความสามารถของเกลือที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมและเวลา ทั้งการเกิดผลึก การสลายตัว และการแทรกซึมของเกลือสู่สภาพแวดล้อมมาเกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ และยังมีการทดลองการเกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ บนพื้นที่โครงการ เพื่อให้ผู้พบเห็นสามารถเรียนรู้และตีความได้ตามความรู้สึกและประสบการณ์ที่ได้รับ

การประกวดวิทยานิพนธ์ทางสถาปัตยกรรมศาสตร์ดีเด่นประจำปี 2567 - THESIS OF THE YEAR AWARD 2024 - TOYarch 2024 จัดโดย สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ และ สมาคมบัณฑิตสถาปัตยกรรมศาสตร์แห่งประเทศไทย (CDAST) มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแรงกระตุ้นให้นักศึกษาสถาปัตย์สร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ที่สัมฤทธิ์ผลสูงสุดและเป็นแรงบันดาลใจให้รุ่นน้องสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ที่ดีต่อไป อีกทั้งเป็นเวทีเผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์ของนิสิตนักศึกษา

PRKU News ได้พูดคุยกับ นางสาวทิวพร ทองก้อน เจ้าของผลงานวิทยานิพนธ์ โรงเกลือแหลมทอง: พื้นที่แห่งปรากฏการณ์ Salt Factory: Space of Phenomena เล่าถึงที่มาของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้

“จุดเริ่มต้นเราอยากทำงานเกี่ยวกับการรีโนเวตอาคารไม้ค่ะ แล้วไปเจอโรงเกลือแหลมทองจากคำแนะนำของอาจารย์ ตอนแรกก็ใจก็สงสัยว่าทำไมมีโรงงานไม่เกลือมาอยู่กลางกรุงเทพ แต่พอศึกษาข้อมูลก็เข้าใจว่าเป็นไปตามองค์ประกอบสังคมสมัยก่อนที่ค้าขายกันทางน้ำเป็นหลัก ตัวอาคารจึงมีความสัมพันธ์กับสังคมและชุมชนค่อนข้างมาก”

โรงเกลือแหลมทอง มีพื้นที่ประมาณ 300 ตารางวา ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาในย่านชุมชนสมเด็จย่า

นางสาวทิวพร ทองก้อน

เขตคลองสาน โดยรับซื้อเกลือเม็ดจากชาวบ้านจังหวัดสมุทรสงครามและสมุทรสาคร ซึ่งใช้เรือเป็นยานพาหนะหลักในการขนส่ง จากนั้นโรงงานนำเกลือทั้งหมดมาเข้าเครื่องไม่เพื่อบดเป็นเกลือละเอียดแล้วบรรจุสินค้าออกขาย

“ที่นี้เคยเป็นแหล่งสร้างงานของคนในชุมชนสมัยก่อน พอเราไปดูพื้นที่จริง ๆ อาคารมีประเด็นทางสถาปัตยกรรมที่ค่อนข้างน่าสนใจ วัสดุต่างๆ ในอาคารมันมีรอยขีดเกลือเต็มไปหมด พื้นไม้ เสาไม้ดูพังออกมาเป็นริ้ว ๆ ตามคุณลุงเจ้าของอาคารก็บอกว่าแต่ก่อนไม่เป็น

เพราะมันเป็นตอนอาคารถูกเลิกใช้งานตอนช่วงโควิดที่ผ่านมา จึงรับรู้ว่าการสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปของอาคารทำให้อาคารเสียสมดุลและเกิดความเสื่อมโทรมขึ้น”

มาถึงประเด็นหลักของเรื่องที่น่าสนใจศึกษา นางสาวทิวพรตอบว่า

“จุดประสงค์หลักคือ พลิกฟื้นอาคารที่ทิ้งร้างให้กลับมาอีกครั้ง เราเลือกแนวทางบูรณะและส่วนต่าง ๆ ที่สำคัญของอาคารไว้แล้วเอาความเป็นโรงเกลือเก่ามาเป็นแกนหลักเล่าเรื่อง คือให้คนเข้ามาได้เห็นว่าเกลือมีความสามารถทำอะไรและสลายอย่างไร เกลือมีผลต่อสภาพแวดล้อมที่เป็นวัสดุทางสถาปัตยกรรมอย่างไรโดยมีการทดลองให้เห็น ออกแบบว่าเกลือส่งผลต่อสถาปัตยกรรมอย่างไร มีเรื่องเวลาและฤดูกาลมาเกี่ยวข้องกับสิ่งที่จัดแสดงด้วยค่ะ”

นางสาวทิวพร เล่าต่อดังกระบวนการทำวิทยานิพนธ์ว่า

“ทุกอย่างของวิทยานิพนธ์นี้ทำขึ้นด้วยตัวเอง โดยหลัก ๆ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ โปรแกรมการใช้งานอาคาร และการออกแบบอาคาร **ส่วนที่หนึ่ง โปรแกรมการใช้งานอาคาร** เราต้องหาเรื่องที่สนใจ ไม่จำกัดว่าจะเอาเรื่องอะไร เช่น ประเด็นทางสังคม หรือ ความชอบส่วนตัวก็ได้ แต่เราต้องมีข้อมูลความเป็นไปได้ของงานมาเสนออาจารย์ว่าทำไปทำไม ทำเพื่อใคร ทำแล้วได้อะไรออกมา แต่ละคนต้องออกแบบเองว่าจะหาข้อมูลด้วยวิธีไหน

“งานชิ้นนี้ต้องการนำการทดลองของเกลือมาเป็นส่วนหนึ่งของงาน การทำให้เกลือทดลองลักษณะวัสดุสถาปัตยกรรมต่าง ๆ เพื่อเอาข้อมูลนี้ไปออกแบบต่อ ต้องทดลองออกมาให้เห็นจริง ทั้งอาจารย์และกรรมการตรวจเห็นเหมือนกับช่วยยืนยันว่าที่เราคิดไว้มันเกิดขึ้นจริง ๆ เราเอาข้อมูลที่ได้มาคุยกับอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ช่วยตรวจช่วยชี้ประเด็นที่หลุดไป สุดท้ายต้องรีดข้อมูลออกมาและสรุปว่าเรากำหนดนี้ทำไม เพื่ออะไร ใครใช้

“ส่วนที่สอง การออกแบบอาคาร เราเอาข้อมูลทั้งหมดมาปรับใช้ในงานออกแบบอาคาร เอาข้อมูลมาแปลงเป็นสถาปัตยกรรมที่ตอบการใช้งานอาคาร เช่น ทำให้เกลือทดลองได้ต้นอาคารเก่า ต้องดูว่าทำยังไงให้อาคารไหลเวียนดี ลมไหลผ่านดี แสงเข้าถึงตรงไหน คนอยู่ตำแหน่งไหนให้ความรู้สึกยังไป ฯลฯ”

ความรู้สึกและสิ่งที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ “สิ่งที่เป็นประโยชน์ที่สุดของการทำ Thesis คือ การได้คิดเองตั้งแต่ต้นจนจบค่ะ เป็นการจัดการ

กระบวนการคิดของสิ่งที่เริ่มมา 0 สู่แบบของอาคาร 1 หลัง เป็นสิ่งที่ค่อนข้างยากมากสำหรับการเริ่มต้นจากสิ่งที่ไม่มีอะไร มันน่าจะเอาไปใช้ต่อไปได้อีกในอนาคตค่ะ เพราะทุกอย่างที่สร้างขึ้นต้องเริ่มจากสิ่งที่ไม่มีอะไรเป็นส่วนใหญ่

“รู้สึกดีใจที่ได้รางวัล ตอนแรกส่งประกวดไม่ได้คาดหวังอะไรเพราะเป็นเวทีที่เด็กสถาปัตย์ส่วนมากส่งกัน แล้วยากให้งานได้มีโอกาสให้คนอื่นเห็น ชอบคนที่ชอบและสนใจงานค่ะ”

